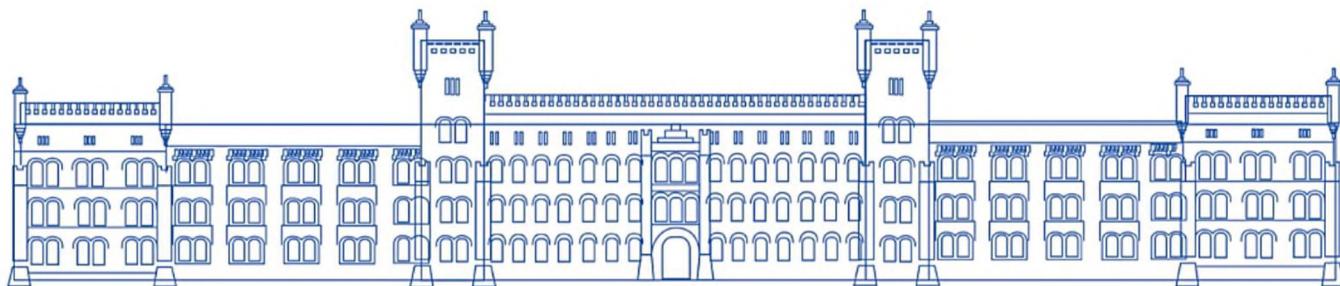

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ В УМОВАХ ВІЙНИ

*Збірник тез доповідей
I Міжнародної науково-практичної конференції*

17-18 квітня 2025 року

Цивільний захист в умовах війни : збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 17-18 квітня 2025 року. Львів: ЛДУ БЖД, 2025. 298 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Василь ЛОЇК	кандидат технічних наук, доцент, начальник кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Роман ЯКОВЧУК	доктор технічних наук, доцент, начальник факультету цивільного захисту ЛДУБЖД
Ольга МЕНЬШИКОВА	кандидат фізико-математичних наук, доцент, заступник начальника факультету цивільного захисту, ЛДУБЖД
Андрій ГАВРИСЬ	кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Олександр СИНЕЛЬНИКОВ	кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Андрій ГАВРИЛЮК	кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Павло БОСАК	кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Андрій ТАРНАВСЬКИЙ	кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Мар'ян ЛАВРІВСЬКИЙ	старший викладач кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Олександр ЛЮБОВЕЦЬКИЙ	старший викладач кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Володимир РИХВА	викладач кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Олександра ПЕКАРСЬКА	викладач кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Максим ДОВГАНОВСЬКИЙ	викладач кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД
Вікторія ФІЛІПОВА	викладач кафедри цивільного захисту, ЛДУБЖД

У збірнику тез I Міжнародної науково-практичної конференції «Цивільний захист в умовах війни» висвітлено досвід сучасних тенденцій й викликів в організації цивільного захисту в умовах війни, а також формування основних напрямків вдосконалення та розвитку системи цивільного захисту.

Для наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників закладів освіти, працівників наукових, виробничих установ, підрозділів ДСНС України, представників державних та місцевих органів влади, громадських і професійних організацій та здобувачів освіти.

Автори несуть особисту відповідальність за зміст представлених публікацій, достовірність результатів і дотримання вимог академічної доброчесності. Оргкомітет не несе відповідальності за порушення правил правопису в друкованих авторських матеріалах.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

АЛГОРИТМ ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ПОТЕРПІЛОГО ПОЛЩЕЙСЬКИМ ТА ЙОГО ПІДГОТОВКА ДО ЕВАКУАЦІЇ З НЕБЕЗПЕЧНОЇ ЗОНИ О. Янковський, К.Набільська.....	3
БОЙОВА ГОТОВНІСТЬ НПУ ЩОДО ПРОТИДІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ЗМУ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ І.О. Козлова І.В. Власенко	5
ВИКОРИСТАННЯ КРОВОСПИННИХ ТУРНИКЕТІВ ЗА УМОВИ ОТРИМАННЯ ОПІКІВ КІНЦІВОК Ю.В. Лазаренко, О.В. Лазаренко	7
ВІЙСЬКОВИЙ ТЕРОРИЗМ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ Г. Г.С. Зелінський, А.А. Бабич, В.М. Марич	10
ДОБРОВІЛЬНИЙ ПОЖЕЖНИЙ РУХ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ: УКРАЇНСЬКІ ПРАКТИКИ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СЕРЕДОВИЩА В.Р. Кундрик.....	11
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДЛЯ РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ С.Є. Кірік, О.В. Бас	13
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКАРЕНЬ ТА АПТЕК НЕОБХІДНИМИ МЕДИКАМЕНТАМИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ В.О. Груздова	15
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ ЩОДО ПОШУКУ ПОТЕРПІЛИХ ПІД ЗАВАЛАМИ ЗРУЙНОВАНИХ БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД О.В. Любовецький, М.З. Лаврівський А.О. Рогуля, Ю.Е. Павлюк	16
КОМУНІКАТИВНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ З ЦИВІЛЬНИМ НАСЕЛЕННЯМ: ДОСВІД ВІЙНИ М.О. Кульчицька	19
КОНЦЕПТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ ІЗ ВРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ О.Я. Лещенко.....	21

ВІЙСЬКОВИЙ ТЕРОРИЗМ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

*Г. С. Зелінський, А. А. Бабич, В. М. Марич, к.т.н., доцент
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

Росія під час війни з 2014 року неодноразово вчиняла військовий терор цивільної інфраструктури України. Путін починав «військову операцію», кажучи, що обстрілювати будуть лише військові об'єкти, натомість правда інша: чи не щодня ракети та дрони влучають у будівлі цивільної інфраструктури. Прикладів таких злочинів проти людяності можна наводити багато: від авіа бомбардування драмтеатру в Маріуполі до ракетного обстрілу вокзалу в Краматорську. Така ситуація в країні вимагає обізнаності населення щодо заходів безпеки, а також поінформованості щодо того, як потрібно вести себе в таких ситуаціях. Попереджений – означає озброєний, тому ця доповідь розкриває основні аспекти дій у випадку терористичного акту, а також наводить приклади останніх найбільших злочинів проти людяності, учинених Росією на території України.

З 2014 року Росія систематично здійснює акти військового тероризму проти цивільної інфраструктури України, незважаючи на офіційні заяви про обстріли лише військових об'єктів. Щоденні ракетні та дронів атаки призводять до численних жертв серед мирного населення та руйнування важливих об'єктів.

Одним із найтрагічніших прикладів є авіаційне бомбардування Драматичного театру в Маріуполі 16 березня 2022 року. У будівлі ховалися сотні мирних мешканців, переважно жінки та діти. Незважаючи на великий напис "ДЕТИ" біля театру, які були чітко видимі навіть з космосу [1], російська авіація скинула бомби на будівлю, що призвело до масової загибелі цивільних осіб.

Іншим жахливим випадком став ракетний обстріл залізничного вокзалу в Краматорську 8 квітня 2022 року. Під час евакуації мирних жителів російські війська завдали удару ракетою "Точка-У", внаслідок чого загинула 61 особа, серед яких 5 дітей, а понад 100 отримали поранення. Служба безпеки України встановила, що пуск ракети було здійснено з тимчасово окупованих територій Донецької області [2].

Іншими масштабними прикладами тероризму Росії є регулярні масові обстріли українських міст. Серед найбільш масштабних терористичних атак можна виділити: перший великий ракетний обстріл 24 лютого 2022 року, удар по телецентру в Києві (1 березня 2022) [3], ракетний удар по Харківській ОДА (1 березня 2022) [4], обстріл торгового центру в Кременчуці (27 червня 2022) [5], вибух у багатоповерхівці в Дніпрі (14 січня 2023) [6].

Терористичні акти Росії мають одну спільну мету – посіяти страх серед мирного населення та знищити цивільну інфраструктуру. В умовах такої загрози важливо знати, як діяти під час ракетного удару або теракту [7]. Головне правило – не ігнорувати сигнали повітряної тривоги. Якщо немає можливості спуститися в укриття, необхідно знайти місце, максимально віддалене від вікон і зовнішніх стін. Під час вибуху слід впасти на підлогу, закривши голову руками, а після закінчення атаки – обережно залишити приміщення, перевіряючи, чи немає пошкоджень будівлі.

Кожен громадянин повинен знати алгоритм дій у разі терористичної атаки та допомагати поширювати цю інформацію серед оточуючих. Військовий терор, який веде Росія, є частиною її тактики залякування, але Україна продовжує боротися та протистояти агресору, не даючи ворогу досягти своїх цілей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Напис «Діти» біля драмтеатру Маріуполя можна було побачити з космосу – США в ОБСЄ [Електронний ресурс] / Укрінформ. – 2023. – Режим

доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3683871-napis-diti-bila-dramteatru-mariupola-mozna-bulo-pobaciti-z-kosmosu-ssa-v-obse.html>, вільний. – Дата звернення: 31.03.2025.

2. Ракетний обстріл залізничного вокзалу в Краматорську здійснили з окупованої частини Донеччини – експертиза СБУ [Електронний ресурс] / Радіо Свобода. – 2022. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/kramatorsk-obstril-vokzalu-sbu-ekspertyza/31861334.html>, вільний. – Дата звернення: 31.03.2025.

3. Річниця обстрілу київської телевежі: як це було [Електронний ресурс] / Суспільне Новини. – 2023. – Режим доступу: <https://suspilne.media/kyiv/400637-ricnica-obstrilu-kiivskoi-televezi-ak-ce-bulo/>, вільний. – Дата звернення: 31.03.2025.

4. Наче зовсім нещодавно, а вже рік минув: у Харкові вшанували загиблих внаслідок ракетного удару по ОДА 1 березня [Електронний ресурс] / Суспільне Новини. – 2023. – Режим доступу: <https://suspilne.media/kharkiv/400460-nace-zovsim-nesodavno-a-vze-rik-minuv-u-harkovi-vsanuvali-zagiblih-vnaslidok-raketnogo-udaru-po-oda-1-berezna/>, вільний. – Дата звернення: 31.03.2025.

5. доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-66031083>, вільний. – Дата звернення: 01.04.2025.

6. Ракетний удар по житловому будинку в Дніпрі [Електронний ресурс] / Вікіпедія. – 2023. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ракетний_удар_по_житловому_будинку_в_Дніпрі, вільний. – Дата звернення: 01.04.2025.

7. Дії у випадку терористичного акту [Електронний ресурс] / ДСНС України. – Режим доступу: <https://dp.dsns.gov.ua/abetka-bezpeki/nebezpeki-socialnogo-harakteru/diyi-v-razi-teroristichnogo-aktu>, вільний. – Дата звернення: 01.04.2025.

УДК 351.862

ДОБРОВІЛЬНИЙ ПОЖЕЖНИЙ РУХ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ: УКРАЇНСЬКІ ПРАКТИКИ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СЕРЕДОВИЩА

В. Р. Кундрік

Фонд міжнародної солідарності: Solidarity Fund PL in Ukraine

З моменту схвалення Стратегії реформування системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій у 2017 році на різних рівнях впроваджуються заходи для розбудови економічно ефективної системи реагування на надзвичайні ситуації та події, яка б забезпечувала досягнення встановлених показників часу реагування – 10 хвилин у містах та 20 хвилин у сільській місцевості. Хоча первинно Стратегія була розрахована на імплементацію до 2020 року, через різні зовнішні обставини (як-то пандемія COVID-19, а потім повномасштабне вторгнення РФ в Україну) та масштаб поставлених завдань (створення більше тисячі пожежно-рятувальних підрозділів) її впровадження станом на 2025 рік продовжується. Так, за останніми оцінками ДСНС потреба у пожежно-рятувальних підрозділах досі складає близько 700. З огляду на значні видатки на утримання кожного з таких підрозділів, які утворюються на місцевому рівні, найбільш економічно доцільним є створення пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення добровільної пожежної охорони (добровільних пожежних команд). Це особливо актуально в часи війни, коли всі вільні кошти спрямовуються на покращення цивільного захисту на місцевому рівні (як-то оповіщення чи забезпечення укриття населення) або ж на пряму підтримку Сил оборони України.

Добровільні пожежні команди (ДПК) у часи війни стали не просто засобом досягнення показників Стратегії, а й повноцінними силами реагування, які забезпечують